

ЗНАЧИМІСТЬ ІНВЕСТУВАННЯ ДОРОЖНЬОЇ ГАЛУЗІ ДЛЯ АВТОТРАНСПОРТНОГО КОМПЛЕКСУ

Хмелевський М.О., кандидат економічних наук
Цюман Є.С.

Постановка проблеми. Однією з суттєвих проблем дорожньо-будівельних підприємств та дорожньої галузі в цілому є недофінансування, що призводить до неефективного використання ресурсів, не сприяє соціальному та економічному розвитку підприємств. Треба звернути увагу, що рушіями сталого зростання є постійне накопичення факторів виробництва, знань і технологій, підвищення культури, професійно-кваліфікаційного рівня працівників. Через це набуває актуальності таке питання, як активізація інвестиційної діяльності на підприємствах дорожньої галузі з метою забезпечення економічного розвитку підприємств дорожньо-будівельної галузі та підвищення кваліфікації працівників. Збільшення інвестицій сприятимуть підвищенню інвестиційного потенціалу дорожньо-будівельних підприємств. Результати фундаментальних досліджень українських та зарубіжних вчених однозначно свідчать про те, що процеси економічного росту обумовлюються обсягом і темпами зростання інвестицій, їх структурою та якісними характеристиками.

Метою даної статті є визначення значимості інвестування підприємств та дорожньо-будівельної галузі для автотранспортного комплексу України.

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній день дуже актуальними є питання, що пов'язані з розвитком дорожньо-будівельної галузі. Завдяки унікальному географічному та геополітичному розташуванню, через територію нашої країни проходять чотири міжнародні транспортні коридори, здійснюються інтенсивні транспортно-економічні зв'язки держав. Україна знаходиться у постійній співпраці з іншими країнами. Зовнішньоекономічні зв'язки відіграють важливу роль у процвітанні нашої країни, які в свою чергу залежать і від дорожньо-будівельного розвитку. Більшість автомобільних доріг країни не відповідають сучасним вимогам за транспортно-експлуатаційним станом, сервісом та оздобленням. У зв'язку з цим, задача доведення стану доріг до рівня світових стандартів, набуває першочергове значення.

Треба зауважити, що розвиток економіки країни характеризуються економічними зв'язками між Україною та іншими країнами. Розвиток експортно-імпортних відносин призводить до постійного збільшення транспортних потоків. Видатків Державного бюджету України не вистачає на розвиток мережі і утримання автомобільних доріг загального користування, не вистачає на будівництво нових автомобільних доріг, розбудову транспортних коридорів (Рисунок 1). У подоланні цієї економічної проблеми в Україні велика надія покладається на інвестиції.

Сьогодні для більшості галузей, в тому числі дорожньо-будівельної важливу роль відіграє проблема забезпечення сталого розвитку підприємств, стабільності фінансового забезпечення. Залучені інвестиції сприятимуть якісному оновленню підприємства, доступу до нових технологій, наукових розробок, підвищенню професійних навичок. Одним із економічних ефектів від якісних доріг стане зменшення витрати робочого часу пасажирів і зменшення затримок транспортування вантажів завдяки поліпшення якості дороги а також підвищення рівня безпеки для водіїв і пішоходів.

Стабільне фінансове забезпечення та сучасне обладнання в свою чергу, дозволяє підприємствам не тільки безпроблемно працювати, але також надає можливість планування їхнього розвитку, економічного процвітання. Це в свою чергу сприяє економічній стабільності і навіть процвітанню України.

Підприємства, як і країни, здійснюють вплив один на одного, залежать від стану зовнішнього середовища. Для стійкого розвитку економіки нашої країни потрібне стабільне фінансування в розвиток дорожньої галузі, розвиток дорожньо-будівельних підприємств. Стан вітчизняної економіки суттєво залежить від фінансового стану вітчизняних підприємств, а витрати підприємств на перевезення вантажів та пасажирів залежить від транспортно-експлуатаційного щільності та стану мережі автомобільних доріг. Розвиток та модернізація інфраструктури сприятимуть зниженню витрат виробництва. Невідповідний стан вітчизняних доріг є суттєвим тягарем для витрат виробництв, які вимушені зараховувати відсутність якісної інфраструктури у вартість своєї продукції або, навіть, будувати необхідну для них інфраструктуру за власний рахунок. Неадекватна та неякісна інфраструктура, значно підвищує витрати транспортних компаній, що вимушені шукати альтернативні шляхи доставки товарів.

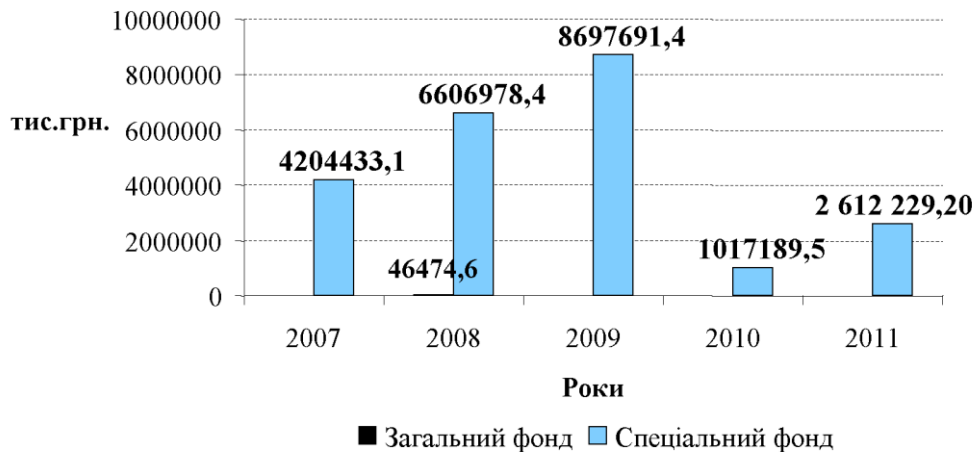

Рисунок 1. – Видатки державного бюджету України на розвиток мережі та утримання автомобільних доріг загального користування.

Удосконалені дороги сприятимуть швидкому транспортуванню вантажів від виробників до споживачів; від залізничних станцій до виробників, споживачів; більш комфортному та безпечному перевезенню пасажирів. Також технічний стан наших доріг впливає на торгівлі (імпортно-експортні) відносини між нашою державою та іншими країнами. Постійне зростання інтенсивності руху, зміна умов руху, збільшення вантажопідйомності транспортних засобів призводять до швидкого руйнування дорожніх покриттів. При якісному стані доріг підприємства автоперевізників оптимізують маршрути, знизять до мінімуму економічні витрати пов'язані з транспортуванням вантажів. Вони не матимуть необхідності об'їжджати зайві кілометри в пошуках кращої дороги. Незадовільний технічний стан мережі автомобільних доріг суттєво впливає на інтенсивність руху, що призводить до підвищення собівартості перевезень.

Треба звернути увагу, що в Україні, як і в більшості розвинутих країнах світу, автомобільним транспортом для перевезень користуються всі підприємства, не зважаючи на те, до якої галузі вони відносяться. Транспортування пального, сировини, харчової продукції, медикаментів та інших вантажів здійснюється завдяки автомобільному транспорту. Сюди відноситься і транспортування вантажів від виробника до залізничних станцій, аеропортів, морських портів.

Можливості перевезень морськими шляхами та залізницею вже на межі. Вже скоро перевезень буде більше ніж в часи Радянського Союзу. Транспортні можливості України щодо автоперевезень на сьогоднішній день використані не більше ніж на 10%. Нашій державі необхідно стати більш привабливою щодо автоперевезень [1].

Для будь-якого підприємства, організація перевезень товарів відіграє важливу роль, тому що швидка доставка з мінімальними витратами допомагає збільшити доход. Наприклад, для нормальної роботи виробничих підприємств сировина повинна постачатись вчасно, інакше це може призвести до збою у виробництві та його неоптимальній роботі.

Завдяки автотранспорту здійснюється автоперевезення від малих населених пунктів до міст та навпаки, відбувається пасажирооборот по місту. Про це свідчать переповнений міський автотранспорт.

Необхідно звернути увагу, що перевагами автомобільного транспорту є його висока маневреність, велика провізна здатність, швидкість вантажів і пасажирів, менша собівартість перевезень на короткі відстані у порівнянні з водним і залізничним транспортом [2]. Але треба зауважити, що автотранспорт має також і недоліки, серед яких вагоме місце займає мала вантажопідйомність у порівнянні з повітряним, залізничним або водним. Автомобільний транспорт займає значну частку у загальному пасажирообороті та вантажообороті. Про це свідчать статистичні показники, що проілюстровано на рисунках 2 та 3.

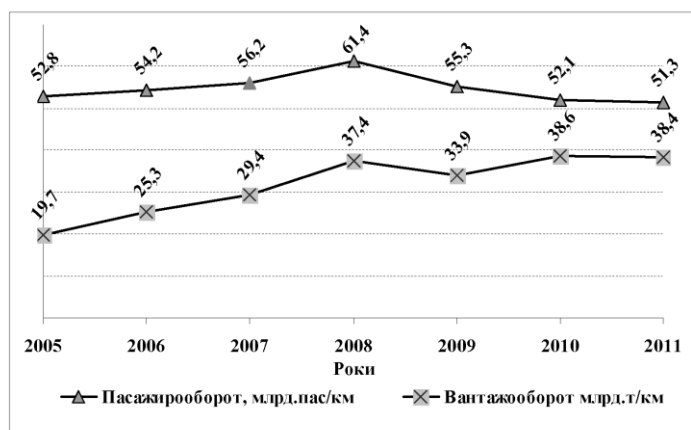

Рисунок 2. – Відправлення (перевезення) автомобільним транспортом [3]

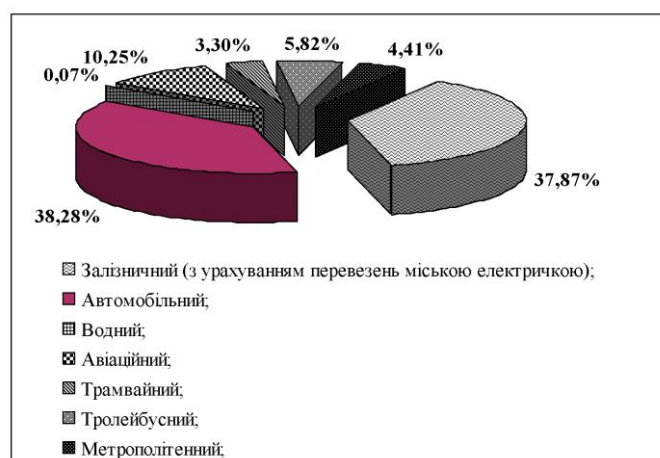

Рисунок 3. – Питома вага окремих видів транспорту у загальному перевезенні пасажирів у 2011 році [3]

На сьогоднішній день зростає попит на автоперевезення. Автотранспортні підприємства, які мають великий парк вантажного автотранспорту відкривають свої термінали на території України. Кількість відділень постійно зростає, вони з'являються як у мегаполісах, так і селищах. До таких автоперевізників можна віднести такі компанії: «Нова пошта», «Рабен», «Гюнсел», «Автолюкс™», «УкрБус», «Ін-Тайм», «ЯР Транс™ «Лоджистик» та інші. У таблиці 1 наведено дані про компанії-перевізники, послугами яких найчастіше користуються громадяни нашої країни. Ці компанії запевняють клієнтів, що строки доставки мінімальні, але завантаженість та якість наших доріг знижують вірогідність вчасної доставки вантажів.

Капіталовкладення в розвиток дорожньо-будівельної галузі та розбудову автомобільної мережі доріг є дуже актуальним. Наприклад, оптимізація маршруту транспортування будівельних матеріалів дозволить раціональніше використовувати ресурси при будівництві доріг.

Таблиця 1. – Стислі відомості про деякі компанії-перевізники України

Назва	Рік заснування	Послуги (вид перевезень)	Кількість представництв
«Ін-Тайм»	2002	Вантажо-перевезення	155
«Нова пошта»	2001	Вантажо-перевезення	1030
«Гюнсел»	1997	Пасажи́ро-перевезення; вантажо-перевезення	91
ПІК « ААЗ Трейдинг Ко» Автолюкс™	1997	Пасажи́ро-перевезення; вантажо-перевезення	136

Від розвитку дорожньо-будівельної галузі залежить розвиток господарського комплексу України. Треба зауважити, що розвиток інфраструктури лежить в основі процесу промислової агломерації, при якому нові галузі концентруються навколо вже складених індустріальних кластерів [4]. Також розвиток інфраструктури 1. стимулює акумуляцію інших факторів виробництва; 2. може виступати важливим фактором формування сукупного попиту. Крупні інфраструктурні проекти, зазвичай, супроводжуються вагомими інвестиціями у будівництво, а пізніше у ремонт та реконструкцію споруд, в підвищуючи попит на продукцію суміжних галузей (металургії, виробництва будівельних матеріалів та конструкцій, хімічної та деревообробної промисловості, сфери послуг).

Стабільна робота дорожньо-будівельних підприємств потребує як постійного фінансового забезпечення, ресурсозабезпечення так і удосконалення управлінських рішень. Вчені-економісти шукають методи та розробляють різноманітні методики, які сприятимуть стабільній роботі та розвитку підприємств. Доцільним буде зауважити, що вибір методів та методик залежить від прямих потреб підприємства та галузевої належності останніх. У дорожньому будівництві все частіше відбувається залучення ресурсів за допомогою інвестування, яке здійснюється за принципами державно-приватного партнерства.

Висновки. Розвиток дорожнього будівництва є найбільш важливим довгостроковим об'єктом інвестування для будь-якої країни. Зазвичай, інфраструктурними сітками намагаються зв'язати виробничі та споживчі регіони. Але треба звернути увагу, що право на якісні дороги мають всі громадяни України. Через те, що інфраструктура є суспільною, то, незалежно від форми контролю над її елементами, приватним чи державним характером інвестицій, інфраструктурні проекти повинні, передусім, максимально задовольняти суспільні потреби.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Міністр інфраструктури Б. Колесніков; Газета «Сьогодні», № 291(3715) від 28.12.2010.
2. Анисимов А.П. Экономика, планирование и анализ деятельности автотранспортных предприятий: учеб. [для студ. техникумов] / А.П. Анисимов – М. : Транспорт , 1998.- 245 с.
3. <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Mayer J. “Export Dynamism and market Access.” World Institute for development Economics Research Discussion Paper 2003, No 2003/42; Redding S. and Venables A. “Economic Geography and International Inequality.” Journal of International Economics, 2004, Vol. 62, No 1, pp. 53-82.

РЕФЕРАТ

Хмелевський М.О. Значимість інвестування дорожньої галузі для автотранспортного комплексу / Микола Олександрович Хмелевський, Євгенія Сергіївна Цюман // Управління проектами, системний аналіз і логістика. – К.:НТУ – 2012. – Вип. 10.

Мета роботи – значимості інвестування дорожніх підприємств та дорожньо-будівельної галузі для автотранспортного комплексу.

Метод дослідження – економіко-логічний, метод загального аналізу.

Розвиток економіки країни характеризуються економічними зв'язками між Україною та іншими країнами. Розвиток експортно-імпортних відносин призводить до постійного збільшення транспортних потоків. Більшість автомобільних доріг країни не відповідають сучасним вимогам за транспортно-експлуатаційним станом, сервісом та оздобленням. У подоланні цієї проблеми в Україні велика надія покладається на інвестиції.

Результати статті можуть бути використані при вивченні або вирішенні питань пов'язаних з інвестуванням дорожньої галузі, розбудовою інфраструктури, логістикою.

Прогнозні припущення щодо розвитку об'єкта дослідження – пошук методів та розробки різноманітних методик, що сприятимуть кращому залученню інвестицій у дорожні підприємства та дорожньо-будівельну галузь. Оптимізація використання інвестиційних ресурсів.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: АВТОТРАНСПОРТНИЙ КОМПЛЕКС, ВИТРАТИ, ДОРОГИ, ІНВЕСТИЦІЇ, РОЗВИТОК, ФІНАНСУВАННЯ.

ABSTRACT

Khmelevskyy M. O. Meaningfulness of investing of travelling industry is for a motor transport complex / Mykola Khmelevskiy, Yevheniya Tsiuman // Management of projects, system analysis and logistics. – K.: NTU. – 2012. – Vol. 10.

Aim of work – to meaningfulness of investing of travelling enterprises and road-building industry for a motor transport complex.

Research method – economy-logical, method of global analysis.

Development of economy of country characterized by economic copulas between Ukraine and other countries. Development of export-import relations results in the permanent increase of transport streams. Most highways of country do not answer modern requirements after the transport-operating state, service and finishing. In overcoming of this problem in Ukraine great expectation depends upon an investment.

The results of the article can be drawn on at a study or decision of questions related to investing of travelling industry, development of infrastructure, logistic.

Prognosis suppositions are in relation to development of research object – search of methods and developments of various methodologies that will assist the best bringing in of investments in travelling enterprises and road-building industry. Optimization of the use of investment resources.

KEYWORDS: MOTOR TRANSPORT COMPLEX, CHARGES, ROADS, INVESTMENTS, DEVELOPMENT, FINANCING.

РЕФЕРАТ

Хмелевский Н.А. Значимость инвестирования дорожной отрасли для автотранспортного комплекса / Николай Александрович Хмелевский, Евгения Сергеевна Цюман // Управления проектами, системный анализ и логистика. – К.:НТУ – 2012. – Вып. 10.

Цель работы - значимости инвестирования дорожных предприятий и дорожно-строительной отрасли для автотранспортного комплекса.

Метод исследования - экономико-логический, метод общего анализа.

Развитие экономики страны характеризуются экономическими связками между Украиной и другими странами. Развитие экспортно-импортных отношений приводит к постоянному увеличению транспортных потоков. Большинство автомобильных дорог страны не отвечают современным требованиям за транспортно-эксплуатационным состоянием, сервисом и отделкой. В преодолении этой проблемы в Украине большая надежда полагается на инвестиции.

Результаты статьи могут быть использованы при изучении или решении вопросов связанных с инвестированием дорожной отрасли, развитием инфраструктуры, логистикой.

Прогнозные предположения относительно развития объекта исследования - поиск методов и разработки разнообразных методик, которые будут способствовать лучшему привлечению инвестиций в дорожные предприятия и дорожно-строительную отрасль. Оптимизация использования инвестиционных ресурсов.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: АВТОТРАНСПОРТНЫЙ КОМПЛЕКС, РАСХОДЫ, ДОРОГИ, ИНВЕСТИЦИИ, РАЗВИТИЕ, ФИНАНСИРОВАНИЕ.

УДК 65.0

МЕТОДИКА ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ СИСТЕМ

Цегольник П.А., кандидат наук з державного управління

Оцінка ефективності функціонування організаційних систем в науковців та практиків завжди викликала певні утруднення. По-перше на заваді стає розмаїття трактувань щодо самого поняття ефективність, а, по-друге, відсутність чітких методик чи то методичних рекомендацій щодо проведення такої оцінки.

Стосовно першого аспекту, ми розглядатимемо ефективність функціонування організаційної системи як універсальний комплексний інтегральний критерій, що характеризує ступінь використання та розвитку сукупного потенціалу даної системи. З позиції управління системою ефективність виступає найбільш узагальнюючим критерієм який дозволяє охопити й комплексно оцінити всі необхідні аспекти функціонування системи, незалежно від їх природи. Адже діяльність сучасних організацій супроводжується не одним, а цілою низкою різнопланових ефектів, результатів (з латинської: *effectus* – виконання, дія, вплив, результат)[1]. Можна виділити економічні, техніко-технологічні, екологічні, соціальні, інформаційні, культурологічні і т.п. ефекти. Тому коли мова йде